

DEN NORSKE KIRKE

Hamar bispedømmeråd

Hamar biskop

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Dato: 24.11.2010

Vår ref: 10/343-3 IGB

Deres ref:

Høringsvar: Presesfunksjonen i Bispemøtet i Den norske kirke

Hamar bispedømmeråd og Hamar biskop viser til høringsnotat om Presesfunksjonen i Den norske kirke, og vil med dette gi sitt felles høringsvar.

Vi vil innledningsvis presisere at vi uttaler oss om ordningen for Presesfunksjonen bare for perioden frem til ny kirkeordning er innført. Etter det vil det være andre forutsetninger som gir grunnlag for vurderingen av ordningen.

I det vesentligste slutter vi oss til departementets forslag i høringsnotatet. På enkelte punkter vil vi fremme alternative synspunkter. Vi vil også kommentere noen av de forslag som vi gir vår tilslutning til. I det følgende vil vi redegjøre for dette.

Nytt regelverk

De politiske vedtakene i saken foreligger, og oppgaven er nå å fastsette et regelverk som kan danne basis for etableringen av den nye ordningen. Hamar biskop og bispedømmeråd anser departementets forslag som gode. Det er et godt prinsipp at de faktiske regelendringer blir så få og små som mulig, og at ordningen, så langt det er mulig, utformes gjennom praktisk tilrettelegging av fra de impliserte parter. Det er et viktig hensyn å ivareta så mye som mulig av den bestående struktur. Dette gjelder særlig i forholdet mellom preses og de regionale og lokale organer.

Funksjon og arbeidsoppgaver

Oppgavene for preses bør være omtrent som i dag, men må utmeisles videre etter at ordningen trer i kraft. Vi støtter det bærende prinsippet om at preses ikke skal ha instruksjonsmyndighet overfor de andre biskopene. Store og bevisste endringer i arbeidsoppgaver, rolle og posisjon bør først skje i forbindelse med den kommende kirkeordningsreform. Den nye ordningen for preses som nå etableres må derfor legges til grunn at preses skal utføre de oppgaver som i dag ligger til vervet, og ha den rolle og posisjon i Bispemøtet og i kirken forøvrig som preses i dag har.

Tilsynsområde og -tjeneste

Stortinget og Regjeringen har bestemt at tilsynsområdet skal være i tilknytning til Nidaros domkirke. Departementet vurderer i høringsnotatet hvor stort område rundt domkirken som vil være mest hensiktsmessig. Vi slutter oss til departementets konklusjon om at Nidaros domprosti fremstår som den mest egnede enheten.

Når preses skal utøve biskopens myndighet i domprostiet, følger det naturlig av dette, at Nidarosdomen blir hovedkirke for preses, at preses gis fortrinn ved eventuell kollisjon, og at preses avgjør i siste instans om bruk.

På denne bakgrunnen er det også naturlig at preses erstatter Nidaros biskop i styret for Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR). Vi slutter oss til dette som en fornuftig normalordning, og vil samtidig anta at dette i praksis ikke får store konsekvenser.

Det er videre avgjørende at preses gis plass i Kirkemøtet, og vi ser det som naturlig at dette hjemles ved at preses gis plass i bispedømmerådet. Deltakelsen i bispedømmerådet bør imidlertid være svært begrenset, og departementets forslag til avgrensning (dvs tilsetting, disiplinærsaker, plan og budsjett m.v.) synes rimelig.

Hamar bispedømmeråd og Hamar biskop mener det vil være naturlig at preses overtar rollen som biskop overfor storting og kongehus.

Stedfortredertjeneste

Vi er enig med departementet i at domprosten bør ha preses som sin nærmeste overordnede og tilsynsperson, samtidig som domprosten er fast vikar for Nidaros biskop og deltar bl.a. i prostemøter med Nidaros biskop. Bispemøtets visepreses bør være stedfortreder for preses hva angår presesoppgavene, mens det er naturlig at Nidaros biskop vikarierer for preses hva angår oppgaver i tilsynsområdet.

Utvelgelse

Det er hensiktsmessig at Bispemøtet får ansvar for å administrere prosessen, og å oversende en innstilling til departementet. Vi slutter oss også til forslaget om at Kirkerådet bør uttale seg om valg av preses, som et nasjonalkirkelig organ. Det er videre naturlig at Nidaros bispedømmeråd uttaler seg, siden preses vil ha et sete i rådet i enkelte saker, og fordi de har et helhetlig ansvar for tilsynsområdet til preses. Når det gjelder selve tilsynsområdet er det viktig at også menighetsråd, prester og ansatte i vigslede stilinger får uttale seg. De vil ellers være de eneste innen kirken som ikke får uttale seg om hvem som skal ha tilsyn med dem.

Hamar bispedømmeråd og Hamar biskop mener, at også landets proster og teologiske professorer skal delta i avstemningen, siden dette er en stilling av nasjonal interesse. Dette vil være med å gi den valgte preses legitimitet og tillit. Deres synspunkter vil være viktige, både i forhold til faglige vurderinger av kandidatene, og for å sikre større bredde blant uttalelsene.

Selv om vi ser flere fordeler ved å ha en åpen nominasjon, der også kandidater utenfor bispekollegiet kunne være aktuelle, støtter vi departementets forslag om at Bispemøtet nominerer kandidater blant de tjenestegjørende biskoper.

Når det gjelder forslaget om at Bispemøtet, etter en avstemningsrunde i ulike organ, foretar en vurdering og oversender tre kandidatene til departementet i prioritert rekkefølge, vil vi løfte frem noen problemstillinger knyttet til dette. Vi ser for oss at det kan vise seg vanskelig å finne tre kandidater blant det sittende bispekollegiet,

som kan ta på seg et slikt oppdrag. Vi ser at det er naturlig å opprettholde ordningen med tre kandidater, i tråd med det som har vært vanlig praksis for bispeutnevnelser. Vi ser også fordelen med en prosess som synliggjør hvem som får har bredest støtte til å gå inn i en slik stilling. Likevel mener vi det vil være hensiktsmessig å ikke kreve tre nominerte kandidater, siden det bare finnes et svært begrenset antall å velge mellom. En mulighet er å be om at bispemøtet nominerer *inntil* tre kandidater.

Med vennlig hilsen

Siv S. Birkeland e.f.
stiftsdirektør

Solveig Fiske
Hamar biskop